

Міністерство освіти і науки України
Відокремлений структурний підрозділ
«Лисичанський педагогічний фаховий коледж Державного закладу
«Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ВСП «Лисичанський
педагогічний фаховий коледж

ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка»
Оксана БЕЙС

НАСКРІЗНА ПРОГРАМА

практичної підготовки для здобувачів освіти
галузі знань 01 Освіта / Педагогіка
спеціальності 013 Початкова освіта
освітньо-професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр

м. Лубни-2024

Програма розроблена:

1. Мурсамітова І.А. – завідувач навчально-виробничої практики, викладач дисциплін загального циклу
2. Пивоварова Г.С. – завідувач методичним кабінетом, викладач дисциплін загального циклу.
3. Ляшенко К.І. – голова циклової комісії, викладач педагогіки

Програма розроблена на основі Положення про практичну підготовку здобувачів фахової передвищої освіти від 02.05.2023

Затверджена на засіданні циклової комісії
загальної та дошкільної педагогіки і
психології

Протокол № 1 від «30» серпня 2024 р

Голова циклової комісії

_____ К.І.Ляшенко

Схвалено науково-методичною радою
ВСП “Лисичанський педагогічний фаховий
коледж ДЗ “ЛНУ імені Тараса Шевченка””

Протокол № 1 від «30» серпня 2024 р

Голова ради _____ Л.Ю. Тарарива

ЗМІСТ

1. Вступ
2. Опис наскрізної програми
3. Мета і завдання
4. Зміст практики
5. Форми та методи контролю. Підведення підсумків.
6. Список рекомендованої літератури

ВСТУП

Підготовка майбутнього фахівця передбачає різнобічні аспекти, які містять знання наук про людину і суспільство, анатомо-фізіологічні, психологічні закономірності розвитку становлення особистості.

Професійна підготовка майбутніх фахівців спеціальності 013 Початкова освіта, галузі знань 01 Освіта/ Педагогіка здійснюється шляхом оволодіння теорією та педагогічними вміннями й навичками. Останні здобуваються в процесі педагогічної практики.

Зміст педагогічної практики відображає основні положення Закону України «Про освіту», Закону України «Про фахову передвищу освіту», Державного стандарту початкової освіти та змін, що відбуваються в системі початкового навчання у зв'язку із запровадженням реформи Нової української школи відповідно до Концепції нової української школи.

Педагогічна практика на спеціальності 013 Початкова освіта відбувається згідно з Положенням про практичну підготовку здобувачів фахової передвищої освіти (Наказ Міністерства освіти і науки України від 02 травня 2023 року № 510 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1055-23#Text>) та відповідно до навчального плану галузі знань 01 Освіта/ Педагогіка для спеціальності 013 Початкова освіта.

Практична підготовка педагогів триває протягом 2-4 курсів та має наскрізний характер. Всі види педагогічної практики пов'язані між собою і повинні забезпечити особистісно-орієнтований, комплексний, безперервний і творчий характер підготовки кожного студента.

Зміст кожного виду практики визначається пріоритетними завданнями розвитку та виховання дітей, особливостями окремих методик навчання. Головною умовою організації практичної підготовки є різнобічна орієнтація майбутнього педагога на всі сфери педагогічної діяльності: предметну, навчальну діяльність учнів, її методичну оснащеність, особистісні виховні взаємини та їх організацію, пошуково-дослідницьку роботу й оволодіння методикою.

Найважливіша риса сучасного практичного навчання – підготовка фахівців, здатних активно освоювати ситуації соціальних змін. Педагогічна практика в коледжі спрямована на підготовку майбутніх фахівців для роботи в освітніх закладах різного типу.

Педагогічна практика допомагає реально розвивати в умовах природного педагогічного процесу методичну рефлексію, коли для педагога предметом мислення є засоби й методи власної педагогічної діяльності. Аналіз такої діяльності допомагає практиканту усвідомити труднощі, що виникають у процесі роботи і знайти шляхи їх подолання.

Випускник педколеджу повинен ввійти в інноваційний режим сучасних освітніх закладів різного типу та установ, бути орієнтованим на творчість, педагогічну імпровізацію, пошук нових методів і форм виховання і навчання, бути готовим до експериментально-пошукової роботи

як із групою, так й індивідуально.

Програма складена для всіх видів педагогічної практики, які виконують ряд функцій:

1. Адаптаційна функція практики виявляється в тому, що студент не тільки знайомиться з різними типами освітніх закладів і організацією роботи в них, але й при звичається до ритму педагогічного процесу, починає орієнтуватися в системі внутрішньо шкільних відносин і зв'язків. Майбутній педагог вступає в контакти із сім'ями дітей, починає реально уявляти труднощі та радощі педагогічної діяльності.

2. Навчальна функція практики очевидна, бо дозволяє студенту перевірити на практиці набуті теоретичні знання, сформувати педагогічну свідомість в процесі вироблення основних педагогічних вмінь і навичок, що відбувається на кожному кроці: спостереження студентом уроків, взаємодій чи будь-яких позакласних заходів під керівництвом вчителів або співкурсників, спілкування вчителя з дітьми в різних ситуаціях, самостійне проведення навчальної або виховної роботи, аналіз своїх педагогічних спроб.

3. Виховна функція педагогічної практики виявляється в тому, що тільки в процесі практики студент може реально навчитися любити й сприймати дітей такими, які вони є, виховати в собі терпимість, витримку, відповідальність і почуття обов'язку. Працюючи з дітьми, студенти швидко розуміють, що необхідно постійно займатися самоосвітою та самовихованням, підвищувати і розвивати професійно значущі якості вчителя, поглиблювати і розширювати набуті знання й свій кругозір. На практиці формуються й розвиваються педагогічні здібності майбутнього вчителя, студент розвивається в особистісному та професійному плані.

4. Діагностична функція практики є однією з найважливіших. Вона допомагає студенту оцінювати свій емоційний стан під час спілкування з дітьми, вчителями та адміністрацією, слабкі й сильні його сторони підготовки. Але цю зв'язку з тим, що студент не відчуває повної відповідальності і самостійності навіть на переддипломній практиці, можливі помилки.

Програма практики припускає інтеграцію завдань, змісту, форм і методів навчально-виховної роботи і здійснюється на основі наступних принципів:

- гуманізація та демократизація педагогічного процесу;
- цілеспрямованість практичної підготовки;
- безперервність й систематичність практики, ускладнення її змісту та організація переходу від одного виду до наступного;
- відповідність змісту й організації практики вимогам, що висуваються на сучасному рівні підготовки педагога;
- тісний зв'язок практики із вивченням теоретичних курсів;
- єдність науково-теоретичної обґрунтованості практики та реалій роботи у закладах освіти;

- забезпечення міжпредметних зав'язків загальноосвітніх, психолого-педагогічних, спеціальних дисциплін;
- інтеграція коледжу і баз практики в реалізації освітніх завдань;
- розвиток самостійного, творчого, дослідницького підходу до практики;
- диференціація та індивідуалізація змісту й організації практики з урахуванням конкретних умов роботи коледжу та баз практики.

Професійна діяльність спеціаліста за фахом 013 Початкова освіта спрямована на навчання, розвиток та виховання дітей молодшого шкільного віку.

Вимоги до рівня практичної підготовки вчителя полягають у тому, що з педагогічної практики випускник повинен винести вміння:

- визначити конкретні навчально-виховні завдання з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей дітей молодшого шкільного віку;
- здійснювати поточне та перспективне планування навчальної та виховної роботи в школі;
- аналізувати проблемні педагогічні ситуації;
- методично грамотно будувати педагогічний процес, використовуючи різноманітні форми, методи і засоби, прийоми навчання, виховання та розвитку відповідно до конкретних завдань;
- співпрацювати з батьками;
- створювати розвиваюче педагогічне середовище.

Після засвоєння основної освітньо-професійної програми фаховий молодший бакалавр повинен вміти:

- використовувати в роботі державні освітні стандарти як орієнтири власної педагогічної діяльності;
- здійснювати освітньо-виховну роботу програмами;
- забезпечувати створення сприятливого освітнього середовища для школярів;
- здійснювати співробітництво з батьками, колегами;
- підвищувати рівень кваліфікації та вдосконалювати свою педагогічну майстерність.

Процес вивчення освітнього компоненту спрямований на формування елементів наступних **КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ**:

- **Інтегральна компетентність:** здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері початкової освіти, що передбачають застосування педагогічних теорій, методів і технологій, а також особистісних якостей для ефективної організації освітнього процесу в початковій школі.
- **Загальні компетентності (ЗК):**
 - ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. (Вміння

розуміти складні педагогічні концепції, аналізувати навчальні ситуації та синтезувати ефективні рішення).

- ЗК2. Здатність застосовувати знання на практиці. (Вміння використовувати теоретичні знання для розв'язання конкретних педагогічних завдань у реальному освітньому середовищі).
- ЗК3. Здатність до спілкування державною мовою. (Вільне володіння українською мовою для ефективної комунікації з учнями, батьками, колегами та адміністрацією).
- ЗК4. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. (Вміння самостійно знаходити, критично оцінювати та використовувати необхідну інформацію для професійного розвитку та вдосконалення освітнього процесу).
- ЗК5. Здатність працювати в команді. (Вміння ефективно співпрацювати з колегами, батьками та іншими учасниками освітнього процесу для досягнення спільних цілей).
- ЗК6. Здатність до самоорганізації та самонавчання. (Вміння планувати та організовувати власну діяльність, а також самостійно здобувати нові знання та вдосконалювати професійні навички).
- ЗК7. Здатність до критичного мислення. (Вміння аналізувати та оцінювати педагогічні підходи, методики та власну практику з метою їхнього вдосконалення).
- ЗК8. Здатність до прийняття обґрунтованих рішень. (Вміння приймати відповідальні рішення в педагогічних ситуаціях на основі аналізу наявних даних та педагогічних принципів).
- ЗК9. Здатність до міжособистісної взаємодії. (Вміння налагоджувати ефективну комунікацію та будувати позитивні стосунки з учнями, батьками та колегами).
- ЗК10. Усвідомлення соціальної відповідальності. (Розуміння важливості педагогічної професії для розвитку суспільства та відповідальне ставлення до виконання професійних обов'язків).

➤ **Фахові компетентності (ФК):**

- ФК1. Здатність застосовувати знання з теорії та методики початкової освіти. (Вміння використовувати сучасні педагогічні теорії, принципи навчання та виховання молодших школярів у практичній діяльності).
- ФК2. Здатність планувати, організовувати та здійснювати освітній процес у початковій школі. (Вміння розробляти навчальні плани, конспекти уроків, дидактичні матеріали та ефективно проводити навчальні заняття).
- ФК3. Здатність використовувати сучасні освітні технології та методи навчання. (Вміння застосовувати інформаційно-комунікаційні технології, інтерактивні методи, проектну діяльність та інші сучасні підходи в навчально-виховному процесі).
- ФК4. Здатність здійснювати оцінювання навчальних досягнень учнів початкової школи. (Вміння розробляти та застосовувати різні форми і методи контролю та оцінювання знань, умінь і навичок молодших

школярів).

- ФК5. Здатність створювати сприятливе освітнє середовище, що сприяє розвитку учнів. (Вміння організовувати навчальний простір, забезпечувати позитивний психологічний клімат у класі та підтримувати індивідуальний розвиток кожної дитини).
- ФК6. Здатність до педагогічної взаємодії з учнями, їхніми батьками та іншими учасниками освітнього процесу. (Вміння ефективно спілкуватися, налагоджувати контакт та співпрацювати з усіма учасниками освітнього процесу).
- ФК7. Здатність враховувати вікові та індивідуальні особливості учнів початкової школи. (Вміння адаптувати навчальний процес до потреб та можливостей кожної дитини, включаючи дітей з особливими освітніми потребами).
- ФК8. Здатність до організації позаурочної та виховної роботи з учнями початкової школи. (Вміння планувати та проводити різноманітні позакласні заходи, спрямовані на розвиток творчих здібностей, соціальної активності та формування ціннісних орієнтацій учнів).
- ФК9. Здатність до рефлексії та самооцінювання власної педагогічної діяльності. (Вміння аналізувати власні дії, виявляти сильні та слабкі сторони, а також визначати шляхи для подальшого професійного зростання).
- ФК10. Здатність до забезпечення охорони життя і здоров'я учнів у процесі навчання та виховання. (Вміння створювати безпечні умови навчання, надавати першу медичну допомогу та формувати в учнів навички безпечної поведінки).

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У результаті проходження практичної підготовки здобувач освіти повинен демонструвати:

- ПРН 1. Вміння застосовувати теоретичні знання з педагогіки, психології та методики початкової освіти в реальних умовах освітнього процесу. (Наприклад, розробляти та проводити фрагменти уроків, використовуючи засвоєні методи навчання).
- ПРН 2. Здатність самостійно планувати, організовувати та проводити навчальні заняття в початкових класах відповідно до навчальних програм. (Наприклад, розробляти конспекти уроків з різних предметів та проводити їх під керівництвом вчителя-наставника).
- ПРН 3. Вміння використовувати різноманітні методи, прийоми та засоби навчання, включаючи сучасні освітні технології, для ефективного досягнення навчальних цілей. (Наприклад, застосовувати інтерактивні методи навчання, використовувати цифрові освітні ресурси на уроках).
- ПРН 4. Здатність здійснювати спостереження, аналіз та самоаналіз навчально-виховного процесу в початковій школі. (Наприклад, аналізувати проведені уроки, визначати їхні сильні та слабкі сторони, пропонувати шляхи вдосконалення).

- ПРН 5. Вміння налагоджувати ефективну взаємодію з учнями, враховуючи їхні вікові та індивідуальні особливості. (Наприклад, встановлювати контакт з учнями, знаходити індивідуальний підхід до кожної дитини).
- ПРН 6. Здатність застосовувати різні форми та методи оцінювання навчальних досягнень учнів початкової школи. (Наприклад, проводити поточне та підсумкове оцінювання знань учнів, аналізувати результати навчальної діяльності).
- ПРН 7. Вміння створювати безпечне та сприятливе освітнє середовище в початковому класі. (Наприклад, організовувати робоче місце учнів відповідно до санітарно-гігієнічних вимог, забезпечувати позитивний психологічний клімат).
- ПРН 8. Здатність співпрацювати з вчителем-наставником, іншими педагогічними працівниками та батьками учнів. (Наприклад, брати участь у педагогічних нарадах, спілкуватися з батьками щодо навчальних досягнень учнів).
- ПРН 9. Вміння розв'язувати педагогічні ситуації, що виникають у процесі практичної діяльності. (Наприклад, знаходити вихід з конфліктних ситуацій між учнями, реагувати на непередбачувані обставини на уроці).
- ПРН 10. Здатність до рефлексії власної педагогічної діяльності та самовдосконалення. (Наприклад, аналізувати свій досвід практичної роботи, визначати потреби у подальшому професійному розвитку).
- ПРН 11. Демонстрація відповідальності, ініціативності та творчого підходу до виконання професійних завдань. (Наприклад, проявляти зацікавленість у роботі, пропонувати власні ідеї щодо організації навчального процесу).
- ПРН 12. Усвідомлення соціальної значущості професії вчителя початкової школи та необхідності дотримання педагогічної етики. (Наприклад, дотримуватися норм професійної поведінки, поважати гідність учнів та їхніх батьків).

Ці очікувані результати навчання спрямовані на формування практичних навичок та умінь, необхідних для успішної професійної діяльності майбутнього вчителя початкової школи. Вони є основою для оцінювання ефективності практичної підготовки здобувачів освіти.

Практична підготовка педагогів здійснюється завдяки системі різних видів практики, тривалість і термін проведення яких визначається навчальним планом. Зміст кожного виду практики, обов'язки студентів-практикантів, керівників, методистів, керівників від баз практики визначені в робочих програмах.

Під час організації окремих видів практики навчальна група може ділитися на підгрупи.

Всі види педагогічної практики проводяться на обладнаних відповідним чином базах освітніх установ на підставі угод про співробітництво.

2. ОПИС НАСКРІЗНОЇ ПРОГРАМИ ПРАКТИКИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, освітньо-професійний ступінь	Характеристика освітнього компоненту		
		денна форма навчання		
Кількість кредитів - 26,5 3 них: Педагогічна: <i>Позанавчальна виховна робота</i> : 2 кредита <i>Літня практика</i> : 2 , 5 кр. <i>Пробні уроки та заняття</i> : 10 кредитів <i>Практика зі спеціалізації</i> : 5 кредитів <i>Переддипломна практика</i> : 6 кредитів Навчальна (психолого-педагогічна) « <i>Спостереження заосвітньою роботою вчителя в перші дні дитини в школі</i> » 1 кредит Загальна кількість годин – 795 Тижневих годин: 2 курс - 2 години; 3 курс - 6 годин; 4 курс - 8 тижнів	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка Спеціальність 013 Початкова освіта Спеціалізація «Англійська мова в початкових класах» Освітньо-професійний ступінь «Фаховий молодший бакалавр»	Обов’язкова		
		Рік підготовки:		
		2-й	3-4 семестр	позанавчальна виховна робота
		3-й	5 семестр	позанавчальна виховна робота; практика зі спеціалізації
			6 семестр	пробні уроки та заняття; практика зі спеціалізації; літня педагогічна практика
		4-й	7 семестр	спостереження за освітньою роботою вчителя в перші дні дитини в школі; пробні уроки та заняття; практика зі спеціалізації
			8 семестр	Переддипломна практика
		Вид контролю: залік (5,6,7,8 семестр)		

3. МЕТА І ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

Практична підготовка майбутнього педагога – організуюча складова частина його професійного становлення.

Метою педагогічної практики є:

- удосконалення професійної підготовки майбутнього фахівця;
- формування особистості педагога відповідно до вимог сучасності;
- формування творчого дослідницького підходу до педагогічної діяльності.

Основними завданнями практичної підготовки майбутнього педагога є:

- формування системи професійних знань, необхідних педагогу для виконання своїх функцій;
- розвиток та закріплення основних професійно-педагогічних компетентностей відповідно до вимог стандартів вищої педагогічної освіти та кваліфікаційної характеристики спеціаліста;
- оволодіння засобами й тактикою спілкування, що забезпечує встановлення партнерських взаємин з дитиною, батьками, колегами і т.д.;
- формування творчої професійної позиції в освітньому процесі закладу загальної середньої освіти;
- розвиток здатності обирати педагогічні технології, які відповідають пріоритетним завданням навчання та виховання на даному віковому ступеню, відповідно до індивідуальних особливостей дітей шкільного віку з урахуванням компетентісного підходу до навчання, в основу якого покладено ключові компетентності;
- формування Я-концепції майбутнього педагога;
- формування культури педагогічної діяльності (культури мовлення, культури педагогічного спілкування);
- розвиток у студентів педагогічної рефлексії та потреб у самопізнаванні та самовдосконаленні;
- оволодіння засобами й методами діагностики розвитку дітей молодшого шкільного віку й діяльності педагога;
- вивчення сучасного стану освітньої роботи в різних типах шкіл й установ додаткової освіти, кращого та нетрадиційного досвіду.

Реалізація вищезазначених завдань передбачає формування у студентів професійних вмінь та навичок (відповідно до кваліфікаційних вимог).

1. *У сфері конструктивних функцій:*

- Визначати конкретні навчально-виховні завдання з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей дітей, соціально-

- психологічних особливостей колективу;
- планувати й аналізувати освітній процес з точки зору психологічних, дидактичних, методичних позицій з урахуванням сучасних вимог;
 - обґрунтовано вибирати ефективні форми, методи й засоби навчання та виховання, визначати результати засвоєння дітьми програмного матеріалу, рівень їх розвитку;
 - проводити різноманітну роботу в класному колективі, віковій групі, у гуртках;
 - використовувати технічні засоби навчання, комп'ютерну техніку та наочність;
 - розробляти дидактичний матеріал і наочність;
 - проводити індивідуальну роботу з дітьми та батьками;
 - знайомити батьків з основами педагогічних знань;
 - розвивати у дітей шкільного віку потребу в здоровому способі життя, дотриманні правил загальної та індивідуальної гігієни;
 - проводити самоаналіз, самооцінку й корегування власної діяльності.

2. У сфері організаторських функцій:

- керувати навчальною діяльністю школярів, формувати у них освітні вміння і навички;
- раціонально розподіляти час на заняттях, взаємодіях й виконувати намічений план;
- організувати виховну роботу в навчальний і позанавчальний час;
- організовувати власну професійну діяльність.

3. У сфері комунікативних функцій:

- використовувати різноманітні форми й методи педагогічного спілкування з дітьми, батьками, колегами;
- будувати ділові та особисті стосунки з усіма особами, які беруть участь у вихованні дітей;
- володіти вербальними та невербальними засобами спілкування.

4.ЗМІСТ ПРАКТИКИ

Відповідно до навчального плану за фахом 013 Початкова освіта проводяться такі види практики:

№ з/п	Вид практики	Семестр	Кількість кредитів/годин
1.	1. Позанавчальна виховна робота	3,4,5	2 кр./ 2 год/т
	2. Пробні уроки та заняття	6,7	10 кр./ 6 год/т
	3. Літня педагогічна практика	6	2,5кр./ 4 тижні
	4. Практика зі спеціалізації	5, 6, 7	5 кр./ 2 год/т
	5.Спостереження за освітньою роботою вчителя в перші дні дитини в школі	7	1 кр. / 30 год
	6. Переддипломна практика	8	6 кр./ 8 тижнів

Позанавчальна виховна робота (3-5 семестри)

Головна мета практики: формування у студентів професійних компетентностей, необхідних для організації, планування та проведення позанавчальної виховної роботи з учнями початкових класів, розвиток педагогічної майстерності, творчих здібностей та навичок педагогічної взаємодії в реальних умовах шкільного середовища.

Завдання практики:

1. Ознайомлення з системою виховної роботи у закладі освіти, зокрема в початкових класах.
2. Вивчення нормативно-правової документації щодо організації позаурочної діяльності.
3. Участь у плануванні та реалізації виховних заходів, спрямованих на формування в учнів соціально значущих якостей.
4. Формування навичок розробки сценаріїв, проектів, програм гурткової, позакласної та виховної діяльності.
5. Розвиток умінь педагогічного спостереження, аналізу та оцінки виховних ситуацій.
6. Формування досвіду роботи в команді з учителями, батьками, учнями та іншими учасниками освітнього процесу.
7. Виховання педагогічної етики, відповідальності, самостійності та ініціативності.

Компетентності, які формуються:

Загальні:

- здатність до ефективної комунікації;
- навички командної роботи та взаємодії в педагогічному колективі;
- відповідальність за прийняті рішення;
- саморозвиток і критичне мислення.

Фахові (професійні):

- здатність організовувати й проводити виховні заходи відповідно до вікових особливостей молодших школярів;
- уміння планувати й реалізовувати програми виховної роботи;
- володіння методами і формами позанавчальної діяльності;
- здатність до педагогічного аналізу та рефлексії власної діяльності;
- навички співпраці з батьками та іншими соціальними партнерами у виховному процесі.

За результатами семестру студенти отримують оцінку, а по закінченню виводиться підсумкова, узагальнююча всі результати, та складається залік. У процесі практики студенти ведуть щоденник за встановленим зразком оформлюють необхідну документацію.

Літня педагогічна практика (6 семестр)

Головна мета практики: набуття студентами практичного досвіду в організації та проведенні літньої виховної, оздоровчої та розвивальної роботи з дітьми шкільного віку в умовах табору або літнього клубу; розвиток навичок тьюторства, анімаційної та організаційно-педагогічної діяльності.

Завдання практики:

1. Ознайомлення з особливостями роботи дитячих оздоровчих закладів та літніх клубів.
2. Вивчення організаційно-методичної документації літнього відпочинку дітей.
3. Формування вмінь планувати та проводити змістовну виховну й розвивальну діяльність з урахуванням умов літнього перебування.
4. Розвиток навичок організації тематичних заходів, ігор, квестів, спортивних, культурно-масових програм.
5. Набуття досвіду індивідуального супроводу дітей, тьюторської підтримки та педагогічного наставництва.
6. Розвиток комунікативних і організаторських умінь у командній роботі з колегами та у взаємодії з дітьми.
7. Формування навичок оцінювання ефективності виховної роботи в неформальному середовищі.

Компетентності, які формуються:

Загальні компетентності:

- комунікативна компетентність, здатність до ефективної взаємодії;
- лідерські й організаційні навички;
- емоційна стійкість, креативність, здатність до прийняття рішень у нестандартних ситуаціях;
- здатність до рефлексії, саморозвитку, критичного мислення.

Фахові компетентності:

- здатність здійснювати виховний супровід дітей у різних умовах позашкільного середовища;
- уміння планувати й реалізовувати виховні заходи в умовах літнього дозвілля;
- володіння методами тьюторського супроводу та анімаційної діяльності;
- здатність створювати безпечне, розвивальне й комфортне середовище для дітей;
- навички командної взаємодії з педагогічним колективом, батьками та іншими учасниками освітнього процесу.

За результатами практики проводиться підсумкова конференція, що передбачає творчий звіт груп.

Пробні уроки та заняття (6-7 семестри)

Цей вид практики проводиться з метою формування у студентів професійної готовності до здійснення навчально-виховної діяльності в початковій школі шляхом проведення пробних уроків та занять; удосконалення педагогічних умінь, розвиток творчого підходу до планування й реалізації освітнього процесу.

При проходженні практики група кількістю в 25-30 студентів об'єднуються у підгрупи від 6 до 8 осіб.

Завдання практики:

1. Ознайомлення з особливостями організації освітнього процесу в початковій школі.
2. Розроблення поурочних планів-конспектів з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей учнів.
3. Проведення пробних уроків та занять із різних навчальних предметів відповідно до чинних навчальних програм.
4. Навчання творчому застосовуванню на практиці знань, умінь, навичок, отриманих при вивченні дидактики, окремих методик навчання, теорії і методики виховання з урахуванням діяльнісного та компетентнісного підходів до навчання, в основу яких покладені ключові компетентності НУШ та враховано основні освітні галузі: мовно-літературну; математичну; природничу; технологічну; інформатичну; соціальну і здоров'язбережувальну; громадянську та історичну; мистецьку; фізкультурну.
5. Використання сучасних методів, прийомів і засобів навчання, включаючи цифрові технології.
6. Розвиток умінь здійснювати педагогічне спостереження, рефлексію й самооцінювання результатів власної діяльності.
7. Формування вмінь організовувати навчальну діяльність учнів, підтримувати дисципліну й позитивний мікроклімат у класі.
8. Удосконалення навичок педагогічного спілкування, взаємодії з учнями, наставниками та адміністрацією школи.

Компетентності, які формуються:

Загальні:

- уміння ефективно спілкуватися та співпрацювати;
- здатність до самостійної роботи, відповідального прийняття рішень;
- навички критичного мислення та рефлексії;
- креативність і здатність до інноваційної діяльності.

Фахові (професійні):

- здатність планувати, організовувати й реалізовувати навчальний процес у початковій школі;
- володіння методиками викладання навчальних предметів початкової школи;
- уміння оцінювати навчальні досягнення учнів, здійснювати формувальне оцінювання;
- здатність адаптувати навчальні матеріали до індивідуальних потреб учнів;
- уміння формувати мотивацію до навчання та забезпечувати активну участь учнів у пізнавальній діяльності.

В ході педагогічної практики кожний студент у відповідності з профілем підготовки проводить певну кількість пробних уроків та занять. За спеціальністю 013 Початкова освіта – 15 пробних уроків:

- українська мова - 3
- математика - 3
- Я досліджую світ - 1
- інформатика - 2
- дизайн і технології - 1
- мистецтво -1
- фізична культура - 1
- іноземна мова - 2
- виховна година - 1

Заняття проводяться протягом семестру за розкладом (один раз на тиждень). У процесі проходження педагогічної практики студенти знайомляться з організацією освітнього процесу в школі, роботою вчителів, класних керівників:

- проводять пробні уроки і позакласні заходи з предметів;
- організовують виховні заходи з учнями класу;
- відвідують, аналізують пробні заняття практикантів;
- знайомляться з системою методичних засобів і організацією форм трудового навчання і професійної орієнтації школярів.

Всі пробні уроки, позакласні заняття та виховні заходи аналізуються групою студентів спільно з вчителем, методистом чи викладачем педагогіки. За кожний пробний урок, заняття чи захід практиканту виставляється оцінка. При виставленні підсумкової оцінки враховується якість підготовчої роботи до проведення уроку, вміння здійснювати аналіз уроків, ведення щоденників.

Спостереження за освітньою роботою вчителя в перші дні дитини в школі (7 семестр)

Мета практики: формування у студентів первинного уявлення про специфіку педагогічної діяльності вчителя початкових класів у період адаптації першокласників до шкільного життя; розвиток навичок професійного спостереження, аналізу та рефлексії педагогічних дій у перші дні дитини в школі.

Завдання практики:

1. Ознайомлення з освітнім середовищем початкової школи та організацією першого навчального дня і першого тижня в школі.
2. Спостереження за особливостями педагогічної взаємодії вчителя з першокласниками, їх батьками, колегами.
3. Аналіз прийомів адаптації дітей до шкільного життя, формування в них позитивної мотивації до навчання.
4. Вивчення форм і методів організації класного колективу, ранкових зустрічей, адаптаційних ігор, ритуалів.
5. Фіксація проявів тривожності, дезадаптації або труднощів у поведінці дітей та методів реагування вчителя.
6. Формування навичок ведення педагогічного щоденника, опису педагогічних ситуацій та їх аналізу.
7. Розвиток професійної спостережливості та вміння робити педагогічні висновки.

Компетентності, які формуються:

Загальні:

- здатність до спостереження, аналізу та самоаналізу;
- відповідальне ставлення до професійної діяльності;
- комунікабельність, емоційна чутливість, емпатія;
- здатність до адаптації в професійному середовищі.

Фахові:

- здатність розуміти психолого-педагогічні особливості дітей молодшого шкільного віку, особливо в період адаптації;
- уміння аналізувати й оцінювати педагогічну діяльність учителя початкових класів;
- навички фіксації й інтерпретації педагогічних ситуацій;
- здатність визначати ефективні форми й методи підтримки дитини в адаптаційний період;
- початкове формування здатності до планування власної педагогічної діяльності в контексті адаптаційного періоду першокласників.

У ході практики студенти виступають у ролі спостерігачів та колективних помічників вчителів закріпленого класу. Навчальна група для проведення даного виду практики об'єднується у підгрупи, за кожною закріплюється методист коледжу. За цей вид практики студентам

виставляється оцінка за результатами складання заліку та з урахуванням:

- ведення щоденника спостережень;
- аналізу уроків;
- розробки уроків, наочності до них;
- якості організації перерв, діагностичних бесід, участі у батьківських зборах.

Форма для фіксації педагогічних спостережень

№	Дата	Ситуація/діяльність	Спостереження за діями вчителя	Реакція дітей	Педагогічні висновки
1		(наприклад: перша зустріч з класом, ранкова зустріч, адаптаційна гра)	(які методи, прийоми, стиль спілкування, засоби підтримки використовує вчитель)	(емоції, участь, зацікавленість, тривожність, залучення)	(що спрацювало, які підходи ефективні, рекомендації на майбутнє)

Щоденник практики студента: приклад

ПІБ студента:

Навчальний заклад:

База практики (школа):

Клас:

ПІБ вчителя-наставника:

Термін проходження практики:

Кожен день відображається за таким шаблоном:

Дата:

Мета спостереження:

(наприклад: проаналізувати методи встановлення контакту з дітьми; спостерігати адаптаційні труднощі)

Опис педагогічної ситуації:

(короткий опис діяльності — зустріч, гра, спільне виконання правил, прогулянка тощо)

Аналіз педагогічної діяльності вчителя:

- Методи, які були використані
- Особливості взаємодії з дітьми
- Засоби підтримки дітей, які хвилюються або відчують труднощі

Мої враження і висновки:

- Що було ефективним
- Які ситуації викликали запитання
- Що варто було б зробити інакше

Після завершення практики – загальний підсумок:

- Що нового я дізнався/дізналася про перші дні дитини в школі?
- Які педагогічні підходи були найбільш результативними?

- Як ці знання вплинуть на моє подальше професійне становлення?

Переддипломна практика (8 семестр)

Цей вид практики є завершальним етапом практичної підготовки майбутнього вчителя. Мета практики: забезпечити цілісну професійну підготовку студентів до самостійної педагогічної діяльності в умовах сучасної початкової школи, шляхом інтеграції теоретичних знань, практичних умінь та педагогічного досвіду; формування фахових компетентностей, необхідних для роботи вчителем початкових класів.

Завдання практики:

1. Закріплення та вдосконалення знань з методик навчання в початковій школі, психології, педагогіки та інших освітніх компонентів циклу професійної підготовки.
2. Самостійне планування та проведення системи навчальних занять у класі згідно з навчальною програмою.
3. Застосування інноваційних методів і технологій навчання, засобів ІКТ та формувального оцінювання.
4. Організація та реалізація виховної роботи з класним колективом, ведення документації класного керівника.
5. Здійснення педагогічного аналізу та рефлексії власної діяльності.
6. Набуття досвіду взаємодії з учасниками освітнього процесу: учнями, батьками, колегами, адміністрацією.
7. Підготовка звітної документації та педагогічної характеристики учнів.
8. Вивчення та врахування індивідуальних особливостей учнів, реалізація принципів інклюзивної освіти.

Компетентності, які формуються:

Загальні:

- здатність до критичного мислення, саморефлексії та саморозвитку;
- ефективна комунікація в професійному середовищі;
- відповідальність, ініціативність і здатність до прийняття рішень.

Фахові (професійні):

- здатність до самостійного планування, організації та реалізації навчально-виховного процесу;
- володіння сучасними методиками викладання у початковій школі;
- здатність здійснювати педагогічне оцінювання та індивідуалізацію навчання;
- уміння організовувати середовище, сприятливе для розвитку кожної дитини;
- здатність до впровадження інклюзивного підходу в навчання;
- навички ведення освітньої документації та аналізу навчальних результатів.

проводиться 8 тижнів: 6 тижнів – на робочому місці вчителя початкових класів в закріпленому класі та 2 тижні на робочому місці вчителя іноземної мови.

За даний вид практики студентам виставляється підсумкова оцінка з урахуванням оцінки педагогічної ради базової школи за роботу на місці вчителя початкових класів, оцінки педагогічної ради школи зі спеціалізації, оформлення звітної документації, якості виконання індивідуального завдання. За результатами практики проводиться підсумкова конференція.

Практика з додаткової кваліфікації

Студенти спеціальності 013 Початкова освіта зі спеціалізацією «Англійська мова» проходять практику, метою якої є підготовка фахівця, який був би спроможний самостійно реалізувати освітні та виховні завдання в процесі здійснення педагогічної і організаційно-керівної діяльності в освіті на посаді вчителя англійської мови у ЗЗСО.

Завдання педагогічної практики:

- розвивати у студентів зацікавленість та любов до професії вчителя англійської мови у початкових класах;
- розвивати професійні здібності студентів та формувати основи педагогічної майстерності;
- оволодіти прийомами та методами навчання учнів початкових класів англійської мови;
- оволодіти вміннями самостійного планування та проведення навчально-виховної та позакласної роботи з англійської мови.

Практика включає в себе такі види:

- розмовна практика (4, 5, 6 семестри)
- пробні уроки (5, 6, 7 семестри) – 16-17 уроків з англійської мови і виховний захід.

5. ФОРМИ І МЕТОДИ КОНТРОЛЮ. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ

У ВСП «Лисичанський педагогічний фаховий коледж Державного закладу «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» встановлена система поточного підсумкового контролю у вигляді настановчих конференцій, підсумкових конференцій, конкурсів тощо, що фіксує виконання студентами окремих розділів або в цілому програми практики, залежно від її виду й тривалості. Викладачі-методисти педагогічного фахового коледжу контролюють підготовку студентів до уроків і занять, проводять консультації 1-2 рази на тиждень за відповідним розкладом, що затверджується директором, спостерігають уроки й заняття студентів, аналізують їх діяльність, надаючи великої уваги організаційній, виховній сторонам роботи студентів з учнями, педагогічній майстерності практиканта.

Педагогічна рефлексія охоплює всі етапи роботи й передбачає

самоаналіз і самоконтроль самим студентом якості своєї роботи, коригування власної діяльності.

Необхідною умовою контролю є ведення щоденників встановленого зразка усіх видів практики. Окремі види робіт студенти виконують як індивідуальні або групові. За кожний вид практики студенти одержують залік (диференційований).

Відкриті дні практики, виконання та захист завдань з психології та педагогіки, конкурси педагогічної майстерності, настановчі та підсумкові конференції, поточний контроль за роботою кожного студента і підсумкові результати розглядаються на нарадах у керівників баз практик і директора педагогічного фахового коледжу, на зборах в групах, на засіданнях циклових комісій, на засіданнях методичної ради коледжу і педрадах.

Загальна оцінка роботи кожного студента – комплексна, вона враховує всі сторони його діяльності, в тому числі велике значення має звітна документація (щоденники, звіти, творчі та індивідуальні завдання), оцінювання його діяльності керівниками від баз практики. Таким чином, результати підсумкового контролю дозволяють зробити висновки про теоретичну і практичну підготовку студентів, дати узагальнену оцінку його роботи.

Облік роботи з усіх практики систематично ведеться в журналах педагогічної практики.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За проведений урок

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
45-50	A	відмінно
41-44	B	добре
37-40	C	
33-36	D	задовільно
30-32	E	задовільно
17-29	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-16	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

За документацію

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
27-30	A	відмінно
25-26	B	добре
22-24	C	
20-21	D	задовільно
18-19	E	
9-17	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-8	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

За аналіз

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
18-20	A	відмінно
17-17,9	B	добре
15-16	C	
6-11	X	незадовільно з можливістю повторного складання
0-5	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Залік

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
10-9,7 9,6-9,3 9,2-9	A	відмінно
8,9-8,5	B	добре
8,4-8 7,9-7,4	C	
7,3-6,9 6,8-6,4	D	задовільно
6,3-6,0	E	
5,9-4,7	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
4,6-3,5	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Семестр

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною 5-тибальною шкалою
100-98 97-94 93-90	A	відмінно
89-85	B	
84-79 78-74	C	
73-69 68-64	D	задовільно
63-60	E	
59-47	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
46-35	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Організація практики в умовах дистанційного навчання.

Дистанційна комунікація учасників освітнього процесу й проходження практики в Лисичанському педагогічному фаховому коледжі зорганізована на платформі Google Workspace, хоча не виключає можливості здійснюватися за допомогою різноманітних сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, як електронна пошта, месенджери (Viber, та ін.), відеоконференції ZOOM, Google Meet, Skype та ін.). Методисти практик створюють віртуальні аудиторії із програмою проходження практики, методичними рекомендаціями, відповідними інструкціями. У визначений час, за розкладом у on-line режимі проводяться настановча і звітна конференції, консультації й аналіз відеоуроків.

В процесі організації та проведення практики у дистанційному форматі методисти практики передбачають адекватні ситуації форми роботи, ІК технології, методи контролю результатів практичної діяльності практикантів.

Керівник практики від навчального закладу у випадку запровадження дистанційної форми навчання:

- зв'язується з базою практики для уточнення форми та корегування організації проходження практики;
- проводить дистанційно установчу конференцію з практики;
- проводить дистанційно інструктаж студентам з безпеки життєдіяльності під час проходження практики;
- проводить дистанційно on-line консультації за попередньо узгодженим графіком для студентів щодо виконання програми практики та оформлення звітної документації;
- розробляє програму проходження практики у дистанційному форматі, методичні рекомендації щодо її проведення й розміщує завдання у віртуальній аудиторії;
- готує відгук за результатами проходження практики; перевіряє та затверджує звіт в електронному вигляді. Індивідуальні завдання мають враховувати можливості його виконання дистанційно;
- проводить дистанційно підсумкову конференцію по завершенні практики, на якій виставляє підсумкову оцінку в електронному журналі.

За підсумками дистанційного проходження практики, студенти повинні виконати всі завдання, оформити та дистанційно здати звіт з проходження практики. У випадку відсутності мережі Інтернет всі організаційні питання з проходження практики вирішуються мобільними засобами зв'язку.

6. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

I. Нормативно-правова база

1. Закон України «Про освіту». – [Офіційний документ].
2. Закон України «Про фахову передвищу освіту». – [Офіційний документ].
3. Закон України «Про повну загальну середню освіту». – [Офіційний

- документ].
4. Державний стандарт початкової освіти (2018). – Міністерство освіти і науки України.
 5. Концепція «Нова українська школа» (2016). – МОН України.
 6. Положення про практичну підготовку здобувачів фахової передвищої освіти [Наказ Міністерства освіти і науки України від 02 травня 2023 року № 510 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1055-23#Text>].
 7. Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти І ступеня (1–4 класи).

II. Теоретичні та методичні джерела з педагогіки

6. Савченко О. Я. Початкова освіта: теорія і методика. – К.: Видавничий дім «Слово», 2020.
7. Лузік Е. В. Педагогіка. Теорія та практика початкової освіти. – К.: Літера ЛТД, 2021.
8. Бех І. Д. Виховання особистості: у 2 т. – К.: Либідь, 2003.
9. Волошина О. В. Теорія і методика виховання молодших школярів. – К.: Центр учбової літератури, 2019.

III. Психолого-педагогічна література

10. Гіппенрейтер Ю. Б. Спілкуватися з дитиною. Як? – Харків: Клуб сімейного дозвілля, 2019.
11. Крутій К. Л. Психологічна підтримка дитини в освітньому процесі. – К.: Шкільний світ, 2020.
12. Рибалка В. В. Психологія навчання. – К.: Каравела, 2021.

IV. Методики навчання в початковій школі

13. Савченко О. Я. Методика навчання української мови у початковій школі. – К.: Видавничий дім «Слово», 2020.
14. Козак М. О., Вашуленко М. С. Методика навчання математики в початкових класах. – К.: Літера, 2019.
15. Хомич О. М. Методика навчання інтегрованих курсів (Я досліджую світ, Мистецтво). – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2021.
16. Пометун О. І., Пироженко Л. С. Інтерактивні методи навчання. – К.: А.С.К., 2004.

V. Практична підготовка та педагогічна практика

17. Костюк Г. С. Організація педагогічної практики студентів. – К.: Радянська школа, 1989. *(класичне джерело)*
18. Педагогічна практика студентів: метод. рек. / За ред. В. І. Бондаря. – К.: Літера, 2020.
19. Овчарук О. В. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи. – К.: «К.І.С.», 2021.

VI. Цифрова освіта і сучасні освітні технології

20. Нова українська школа: сайт [nus.org.ua] – офіційне джерело новин та матеріалів.
21. Diia. Digital Education: <https://osvita.diia.gov.ua> – цифрові інструменти для педагогів.
22. Крутій К. Л., Бондаренко Т. І. STEM-освіта в початковій школі. – Запоріжжя: ЗНУ, 2020